

การส่งเสริมจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

Learning Management Promotion of Teachers in Basic Education

Institutional under Secondary Educational Service Area Office 20

นุติมา ศรีวิชา¹

วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F-test (One way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า

1. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย ดังนี้

4.1 ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดฝ่ายวิชาการควรมีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4.2 ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด ควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการสอนเน้นกระบวนการกลุ่มเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสถานศึกษาควรสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้

4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระเดียวกันและต่างกลุ่มสาระควรมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

² คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

4.4 ด้านการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน

4.5 ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดตั้งกรรมกราดูแลรับผิดชอบห้องเรียนประจำวัน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และชุมชนสถานศึกษาควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

คำสำคัญ: การส่งเสริมจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

Abstract

The purposes of research were study and compare the states teachers were significant about role of the administrators in the administration basic school, Under the secondary educational service area 20. Samples were 337 teachers. The research instruments were a rating scale questionnaire with reliability at 0.77. Collected data were analyzed by percentages, means (x), standard deviation (S.D.), and one way ANOVA.

The findings were:

1. Role of the administrators in the administration basic school was at the height level on the parts and the whole. The ranking in order as follows: the personal administration, academic administration, budget administration and general administration.

2. The comparison teachers were significant working in the school different in the administration basic school, the other were not different.

3. The comparison teacher were significant teaching experience different, but rate of administrators in the administration basic school, the other were net different.

4. The supporting role of administrators in the administration basic school, Under the Secondary Educational Service Area 20 . Academic administration: service management involved curriculum development, for need community local, budget administration, administrators give have goods for learning and teaching suffice, The personal administration administrators supporting training and self development, general administration, administrators give school participation and supporting community always.

Keywords: Learning Management Promotion of Teachers, Basic Education Institutional, the Secondary Educational Service Area Office 20

บทนำ

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักสูตรท้องถิ่นให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีชีวิตและ ภูมิปัญญาของคนในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่

ในช่วงการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่ถือว่าสังคมต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ซึ่งจำเป็นต้องมีการสร้างให้เกิดประสิทธิภาพให้มากที่สุด โดยอาศัยเครื่องมือที่เรียกว่าการศึกษามาช่วยในการพัฒนาและจัดการให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ เจริญองาม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา สามารถเข้าใจในสิ่งต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำงาน ได้อย่างมีระบบเกิดประสิทธิภาพพร้อมทั้งสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ของประเทศและของโลกในสภาวะปัจจุบัน (วิชัย ต้นศิริ, 2550: 2)

จากสภาพปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 2,727 คน (สพม.20, 2557)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 337 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จำแนกเป็น เพศของครูผู้สอน เพศชาย จำนวน 132 คน เพศหญิงจำนวน 205 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 337 คน

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย ครั้งนี้ดำเนินการระหว่าง เดือน พฤศจิกายน 2556 ถึงเดือน ธันวาคม 2557

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามแนวทางในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 10) คือ

- 1) ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
- 2) ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด
- 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 4) ด้านการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
- 5) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 2,727 คน (สพม.20,2557)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 337 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จำแนกเป็น เพศของครูผู้สอน เพศชาย จำนวน 132 คน เพศหญิงจำนวน 205 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 337 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ได้แก่ สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่ามี 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104 – 105)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเองผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้รับกลับคืน 337 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ผลการศึกษา

1. การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม และสื่อการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโดยเรียงลำดับจากจำนวนมากไปหาน้อย ดังนี้

4.1 ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดฝ่ายวิชาการควรมีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน

4.2 ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด ควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการสอนเน้นกระบวนการกลุ่มเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสถานศึกษาควรสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้

4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระเดียวกันและต่างกลุ่มสาระควรมีการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์

4.4 ด้านการจัดการกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน

4.5 ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดตั้งกรรมการดูแลรับผิดชอบห้องเรียนประจำวัน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และชุมชนสถานศึกษาควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมผู้วิจัยการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม พบว่า มีการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดพบว่า มีการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า มีการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการวางแผนการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

4. ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มากขึ้น เช่นนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษากิจการการเรียนรู้ และปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในเชิงคุณภาพโดยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชนารักษ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2541). **มาตรฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีรยาสาน.
- ประเวศ วะสี. (2543). **ปฏิรูปการศึกษา-ยกเครื่องทางปัญญา. ทางรอดจากความหายนะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย ต้นศิริ. (2550). **หลักพื้นฐานทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (2557). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557**.
อุดรธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20.
- Chester, N.M. (1996). *An Introduction to School Administration*. New York: McMillan.
- Finning, Dana S. (1984). *Evaluation of the Utilization of Video Production in an Urban School District at the End of One Decade (1972-1982)*. Dissertaion Abstracts Internationnal.